Aan de minister van VWS

I.a.a. vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Geachte heer De Jonge,

Namens de gemeenten en aanbieders in de Jeugdhulpregio Noordoost-Brabant vraag ik uw aandacht voor de onvoorziene en onbedoelde gevolgen voor de jeugdigen in onze regio van de invoering van het objectief verdeelmodel en wijzigingen in de Wlz. Hierdoor worden we als gemeenten gekort op het budget dat wij als gemeenten krijgen voor de jeugdzorg. Dit heeft tot gevolg dat jongeren mogelijk niet meer de zorg krijgen die zij nodig hebben, of niet de juiste zorg.

Met deze brief doen wij een dringend beroep op u om deze onbedoelde en voor onze regio onaanvaardbare gevolgen teniet te doen. Wij willen daadwerkelijk werk maken van de transformatie en het niet bij mooie woorden laten. Met de € 21.5 miljoen aan eigen middelen die we hebben vrijgemaakt, hebben we laten zien dat het ons menens is. Wij vragen u nu onze missie niet in gevaar te brengen en om de korting voor 2018 en 2019 te compenseren. Voor de lange termijn vragen wij om een heroverweging van het objectief verdeelmodel. En om een betere afstemming tussen de Wlz en de Jeugdwet om te voorkomen dat jongeren door afstemmingsproblemen tussen wal en schip vallen. In deze brief lichten we ons verzoek verder toe.

Jeugdhulpregio Noordoost-Brabant

De Jeugdhulpregio Noordoost-Brabant is uniek in Nederland. Deze kenmerkt zich door intensieve samenwerking van 16 gemeenten sinds 2015 bij de uitvoering van de Jeugdwet. In een goed gezamenlijk klimaat werken wij samen met de jeugdhulpaanbieders aan een opbouw, ombouw en afbouwslag waar wij veel extra geld in steken. Wij:

- Kopen samen de specialistische jeugdhulp in en voelen ons gezamenlijk verantwoordelijk.
- Hebben afspraken gemaakt over onderlinge solidariteit.
- Hebben volop geïnvesteerd in een goede toerusting van de basishulp en toegang.
- Hebben een goede samenwerking georganiseerd met de aanbieders van jeugdhulp.
- Hebben gekozen voor een financieringsmodel dat uitdrukking geeft aan ons streven naar partnership met de jeugdhulpaanbieders. Wij financieren hen door middel van een lumpsum: die geeft hen ruimte om flexibel in te spelen op de vragen die zich voordoen en maximaal ruimte om te innoveren. Deze financieringssystematiek biedt de jeugdhulpaanbieders zekerheid en rust, is voor de gemeenten beheersbaar en houdt de administratieve lasten beperkt.
- Zetten de middelen die we hebben ontvangen in het kader van de decentralisatie ontschot in, doordat we werken met één budget voor het sociaal domein. Er is desondanks geen sprake van overschotten, maar van tekorten.

Noordoost-Brabant neemt verantwoordelijkheid

In het najaar van 2016 hebben wij samen met de jeugdhulpaanbieders geconstateerd dat het ‘wringt’ als het gaat om de daadwerkelijke transformatie. Het leveren van zorgcontinuïteit tegen de

achtergrond van de forse bezuinigingen, heeft de jeugdhulpaanbieders – ondanks de lumpsum financiering – in een overlevingsmodus gedwongen in plaats van een verandermodus. Het realiseren van een daadwerkelijke transformatie liep daardoor gevaar. We constateerden dat er dringend maatregelen nodig zijn om tot betere zorgarrangering te komen en de uitgaven beter te beheersen. Gezamenlijk hebben gemeenten en jeugdhulpaanbieders gewerkt en geïnvesteerd in een aanpak om echt vorm en inhoud te geven aan een aantal urgente transformatieopgaven. We noemen dat de aanpak van 'opbouw, ombouw en afbouw'. De te nemen maatregelen zijn: de *opbouw* van vernieuwende en integrale hulpvoorzieningen en hier extra middelen beschikbaar voor stellen, de *ombouw* van bestaande naar nieuwe vormen om uiteindelijk uit te komen tot de *afbouw* van onnodig kostbare van jeugdhulpvoorzieningen. Doel is het ontwikkelen van een toekomstbestendig zorglandschap waarbij het perspectief van jeugdigen en ouders leidend is. Daarin ontvangen jeugdigen en ouders passende hulp en is thuis of gezinsgericht wonen het uitgangspunt.

Concreet hebben we samen met de jeugdhulpaanbieders de volgende transformatieopgaven benoemd:

- **Regionale zorg** met als onderdelen: ombouw van het landelijk transitiearrangement (LTA) hulp in regionale hulp; normering en afbouw residentiële capaciteit; opbouw van intensief ambulante zorg; minder gesloten plaatsingen. Met het LTA hebben wij te maken met een open einde financiering. De uitgaven vertonen een sterk stijgende lijn. In 2017 hebben wij ruim 9 miljoen hieraan uitgegeven. Dit vraagstuk willen wij graag via de contractering door de VNG oplossen.
- **Wonen doe je thuis** met als onderdelen: oplossen verkeerde bedden problematiek door het uitbreiden van het aanbod gezinsgerichte hulp; Versterken van de expertise schil rond de wijkteams; op en ombouw van gezinsgericht verblijf al dan niet in combinatie met ambulante hulp thuis.
- **Toegang op sterkte** met als onderdelen: overleg passende hulp voor goede oplossingen bij complexere casuïstiek; samenwerking met huisartsen verder verbeteren en de inzet van POH-GGZ bevorderen; versterken lokale basishulp en preventie.

Daarnaast hebben we in de transformatieopgaven een aantal **concrete knelpunten** benoemd die op korte termijn opgelost moeten worden, zoals het tekort aan pleegzorg, gezinshuizen en zeer intensieve ambulante begeleiding.

Gezien de opgaven waarvoor wij staan en het feit dat de zorg gecontinueerd moet worden tijdens de verbouwing, hebben we als 16 regiogemeenten vorig jaar juli besloten verantwoordelijkheid te nemen voor de omslag naar daadwerkelijke transformatie en hebben we **ruim € 21.5 miljoen** beschikbaar gesteld uit eigen middelen (dus als uitbreiding op het budget sociaal domein). Dit geld is bedoeld voor zowel het realiseren van de transformatieopgaven als voor het oplossen van acute knelpunten.

Naast deze regionale zaken hebben we als gemeenten ook besloten om op lokaal niveau te investeren in preventie, de versterking van het voorliggend veld/basishulp en de verbetering van de toegang. Onze inzet en de voorinvestering die wij willen doen, moet uiteindelijk leiden tot een kwalitatief betere, passender zorg voor jongeren die dit nodig hebben.

Onvoorziene en onbedoelde gevolgen

Na de zomer van 2017 werden wij geconfronteerd met een rijkskorting op ons regionale budget van € 8.8 miljoen door de invoering van het objectief verdeelmodel. Dit was net nadat de 16 gemeenten

hadden ingestemd om € 21.5 miljoen aan eigen middelen beschikbaar te stellen voor de transformatieopgaven en het oplossen van knelpunten in de jeugdhulp.

Een andere ontwikkeling die de uitgaven in de regio doen stijgen is de beperkte toegang tot de Wlz. Door de harde en verscherpte criteria die het CIZ hanteert voor toegang tot de Wlz worden jeugdigen met een licht verstandelijke beperking afgewezen. Doordat de Wlz voor hen is afgesloten zien wij een grote toename van het beroep op de (verlengde) jeugdhulp voor deze groep. Deze toename is eerder niet voorzien en is ook niet meegenomen in het rijksbudget. Alleen al voor één van onze jeugdhulpaanbieders gaat het hierbij om een bedrag van ruim € 1 miljoen. Daarnaast doen meer jeugdigen een beroep op de jeugdhulp omdat zij geen aanspraak kunnen maken op de Wlz.

Verzoek aan de minister

Zoals u ziet zijn wij graag bereid gezamenlijk en individueel te investeren in de transformatie van de jeugdhulp. Wij vinden het echter onaanvaardbaar dat de inzet die wij leveren deels teniet wordt gedaan door de onbedoelde gevolgen van landelijk beleid. De rijkskorting en de beperkte toegang tot de Wlz brengen de door ons beoogde 'opbouw, ombouw en afbouw' maatregelen in gevaar. De gevolgen daarvan hebben wij in 2018 als gemeenten gezamenlijk opgevangen. Voor 2019 en verder is dat niet meer mogelijk.

Voor de korte termijn vragen wij u om een oplossing voor de korting van € 8.8 miljoen op het rijksbudget. Voor de langere termijn verzoeken wij u het objectief verdeelmodel en de Wlz te bezien op onbedoelde en onvoorziene gevolgen op regionaal niveau en beide regelingen hierop aan te passen.

Nu is het moment om daadwerkelijk meters te maken met de transformatie. Wij doen een beroep op u om ons met concrete maatregelen te steunen. Als landelijk koploper rekent de jeugdhulpregio Noordoost-Brabant op u.

Vanzelfsprekend komen wij graag voor een toelichting naar Den Haag. Nog mooier zouden wij het vinden als wij u tijdens een werkbezoek kunnen laten zien waar wij in het kader van de transformatie mee bezig zijn in deze regio. U bent van harte welkom!

Namens de gemeenten in de regio Noordoost-Brabant,
de portefeuillehouders,

Dhr. Kagie	gemeente 's-Hertogenbosch
Dhr. Roozendaal	gemeente Meierijstad
Mw. Van de Ven	gemeente Oss
Dhr. Van Heeswijk	gemeente Uden
Dhr. Jilisen	gemeente Cuijk
Mw. Lestrade – Brouwer	gemeente Boxtel
Dhr. Van Moorselaar	gemeente Bernheze
Dhr. Willems	gemeente Boekel
Mw. Hendriks – Van Haren	gemeente Boxmeer
Mw. Henisch	gemeente Grave
Dhr. Van den Brand	gemeente Haaren
Dhr. Jonkergouw	gemeente Landerd
Dhr. Van Daal	gemeente Mill en Sint Hubert

Dhr. Raemaekers	gemeente Sint Anthonis
Dhr. Van den Dungen	gemeente Sint-Michielsgestel
Mw. Heijboer – Klapwijk	gemeente Vught

Bijlage: factsheet